

โลกกำลังพิสูจน์ว่ามาร์ติน ลูเธอร์ คิงกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับ สันติวิธี

How the world is proving Martin Luther King
right about nonviolence

Erica Chenoweth and Maria J. Stephan

Washington Post, January 18, 2016

Translation: Thammachart Kri-aksorn (edited by Didtita Simcharoen)

โลกกำลังพิสูจน์ว่ามาร์ติน ลูเธอร์ คิงกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสันติวิธี

โดย [เอริก้า เซโนเวท](#) และมาเรีย เจ สเตฟาน วันที่ 18 มกราคม 2016

Figure 1 ทาวด์โคลด์ คาร์มาน (ด้านขวา ผู้คลุมผมสีเขียว) นักกิจกรรมชาวเยเมน ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพจากการรณรงค์สันติวิธีเพื่อสิทธิของผู้หญิง ภาพโดย ซูตาร์ซาน รักฮวาน

“ผมเดินทางออกจากอินเดียด้วยความเชื่อมากกว่าที่เคยว่าการต่อต้านด้วยสันติวิธีเป็นอาวุธทรงพลังที่สุดที่มีอยู่ของผู้ถูกกดขี่ในการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ” – *“The Autobiography of Martin Luther King Jr.”* บรรณาธิการโดยเคลย์บอร์น คาร์สัน

ตั้งแต่ปี 2011 เป็นต้นมา โลกเป็นสถานที่ซึ่งเต็มไปด้วยความขัดแย้ง แม้เหตุการณ์ความไม่สงบระหว่างกลุ่มติดอาวุธจะลุลกลามไปทั่วภูมิภาคตะวันออกกลาง ซาเฮล¹ และเอเชียใต้ แต่สงครามกลางเมืองไม่ใช่แนวทางหลักที่ประชาชนใช้เพื่อบรรเทาความโกรธแค้นอีกต่อไป แทนที่จะเป็นเช่นนั้น ขบวนการเคลื่อนไหวทั่วโลก ไม่ว่าจะอยู่ในกรุงตูนิส จตุรัสตาหิรัร์ สวนสาธารณะชุกอตติ เมืองเฟอร์กูสัน ประเทศบุร์กินาฟาโซ หรือฮ่องกง ต่างก็ใช้บทเรียนของคานธี คิง และนักกิจกรรมทั่วไป ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ข้อเน้นย้ำของคานธีและคิงถึงความสำคัญของการต่อต้านด้วยสันติวิธี ซึ่งหมายถึงการที่ประชาชนผู้ไร้อาวุธวางแผนกันนัดหยุดงาน ประท้วง คำว่าบาตร และ**ปฏิบัติกรอื่น ๆ** เพื่อเผชิญหน้ากับฝ่ายตรงข้าม

¹ ซาเฮล หมายถึง เขตรอยต่อที่แบ่งทวีปแอฟริกาเหนือและแอฟริกาใต้ออกจากกัน โดยเป็นบริเวณกึ่งทะเลทรายของทะเลทรายซาราอา; ผู้แปล

นั้น ไม่ได้ปราศจาก [คนวิจารณ์](#) เสียทีเดียว ข้อวิจารณ์บางกลุ่มมาจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับนิยามของปฏิบัติการสันติวิธี และบางกลุ่มก็กังขาเกี่ยวกับความสามารถในการจัดขบวนการและทำทนายผู้มีอำนาจฝ่ายตรงข้ามของประชาชนที่ถูกกดขี่และปราศจากอาวุธ แต่ขบวนการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นใหม่ต้องเจอกับความท้าทายที่เหมือนกัน อันได้แก่คำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับประสิทธิภาพของปฏิบัติการไร้ความรุนแรง เมื่อเผชิญหน้ากับอำนาจที่แข็งแกร่งและการกดขี่ที่เป็นระบบ ในปี 2011 เราได้ตีพิมพ์ [หนังสือ](#) ที่สำรวจคำถามเหล่านี้และพบคำตอบที่เหนือความคาดหมายว่า กลุ่มที่ต่อสู้โดยใช้ปฏิบัติการสันติวิธีนั้นประสบความสำเร็จในการถอดถอนผู้นำประเทศจากตำแหน่งหรือได้มาซึ่งอิสรภาพเหนือดินแดนมากกว่ากลุ่มที่ใช้ความรุนแรงถึงสองเท่า

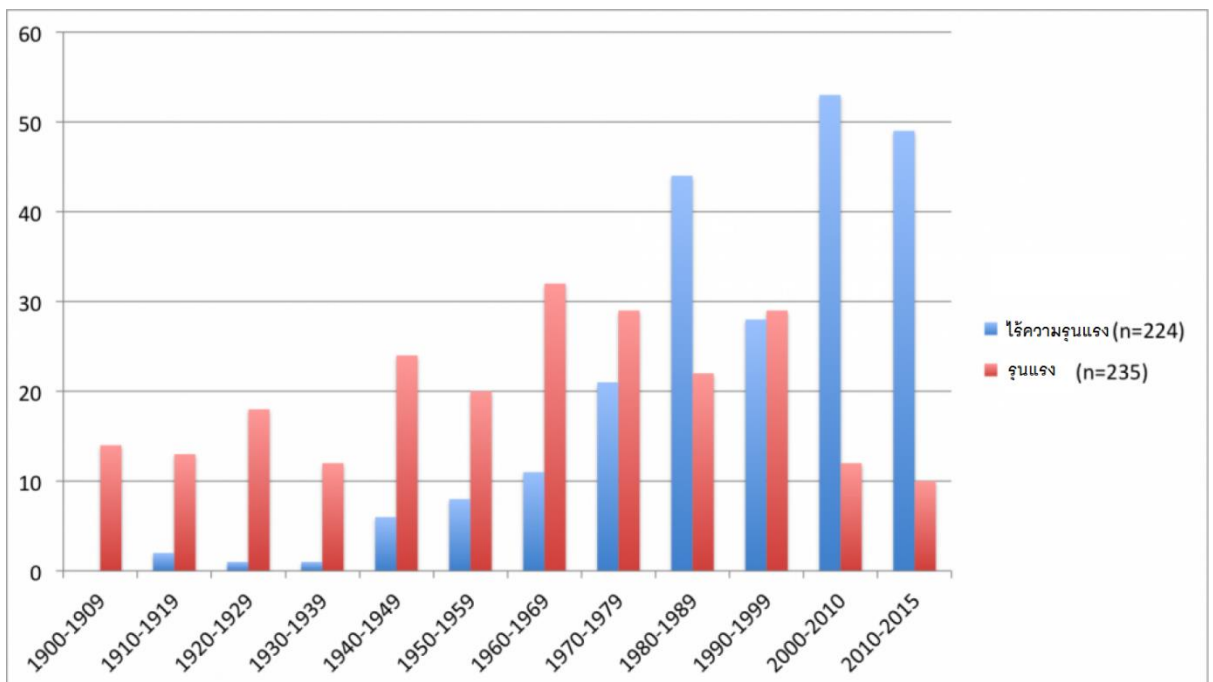
สำหรับหลายคน ข้อสรุปนี้อาจจะฟังดูไร้เดียงสา แต่เมื่อสำรวจลึกลงไป ข้อมูล เราค้นพบว่าปฏิบัติการไร้ความรุนแรงไม่ได้ประสบความสำเร็จด้วยการโน้มน้าวฝ่ายตรงข้ามให้ใจอ่อน ทว่าขบวนการเหล่านี้มักจะสำเร็จมากกว่าเพราะวิธีการไร้ความรุนแรงมีศักยภาพในการดึงมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมได้มากกว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ขบวนการเหล่านี้ดึงมวลชนมาเข้าร่วมได้มากกว่าถึง 11 เท่า เมื่อเทียบกับขบวนการที่ใช้ความรุนแรงโดยทั่วไป และนี่คือคุณสมบัติที่ก่อให้เกิดการโยกย้ายอำนาจที่สำคัญภายในระบอบฝ่ายตรงข้าม การมีส่วนร่วมของมวลชนที่มาจากคนหลากหลายกลุ่มภาคส่วนของสังคมมักเสริมพลังและเข้าร่วมกับกลุ่มเปลี่ยนแปลงสังคมและตัดกลุ่มสุดโต่งที่ไม่ยอมประนีประนอมออกจากท่อน้ำเลี้ยงสนับสนุน เมื่อการมีส่วนร่วมดังกล่าวไร้ความรุนแรง มันจึงเพิ่มโอกาสในการถอนพลังสนับสนุนของระบอบมาจากผู้นำ และเปิดทางให้กองกำลังความมั่นคง ชนชั้นนำทางเศรษฐกิจ และข้าราชการพลเรือนย้ายฝั่งสวามิภักดิ์ได้ โดยกังวลน้อยลงถึงบทลงโทษหรือผลที่ตามมา

กล่าวอีกอย่างคือ เราพบว่า การต่อต้านด้วยสันติวิธีมีประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นเพราะศักยภาพในการแปรทรศนะของเป้าหมายเสมอไป แต่เป็นเพราะศักยภาพของความคิดสร้างสรรค์ การสร้างแนวร่วม และการบีบบังคับมากกว่า ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ [ยีน ชาร์ป ผู้ก่อตั้งสถาบันอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เคยเสนอเอาไว้แล้ว](#) ว่าหลายทศวรรษ ขบวนการเคลื่อนไหวสันติวิธีไม่ได้ประสบความสำเร็จทุกครั้ง ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้ว แต่ในกรณีที่สันติวิธีล้มเหลว ก็ยังไม่มีหลักฐานมาพิสูจน์อย่างเป็นทางการว่าการลุกฮือโดยใช้ความรุนแรงจะมีประสิทธิภาพมากกว่า

ตอนนั้นคือปี 2011 ตอนนี้เป็นปี 2016 เราเรียนรู้อะไรเกี่ยวกับการต่อต้านโดยสันติวิธีบ้างตลอดเวลาห้าปีที่ผ่านมา จากนั้นเราจะร่างภาพให้เห็นข้อค้นพบเชิงประจักษ์ที่สำคัญซึ่งได้มาจากองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ ซึ่งบางส่วนมีนัยสำคัญที่น่าประหลาดใจสำหรับกลุ่มผู้ที่กังขาในปฏิบัติการไร้ความรุนแรง

1. การต่อสู้ด้วยสันติวิธีเป็นที่แพร่หลายโดยทั่วไปมากขึ้น

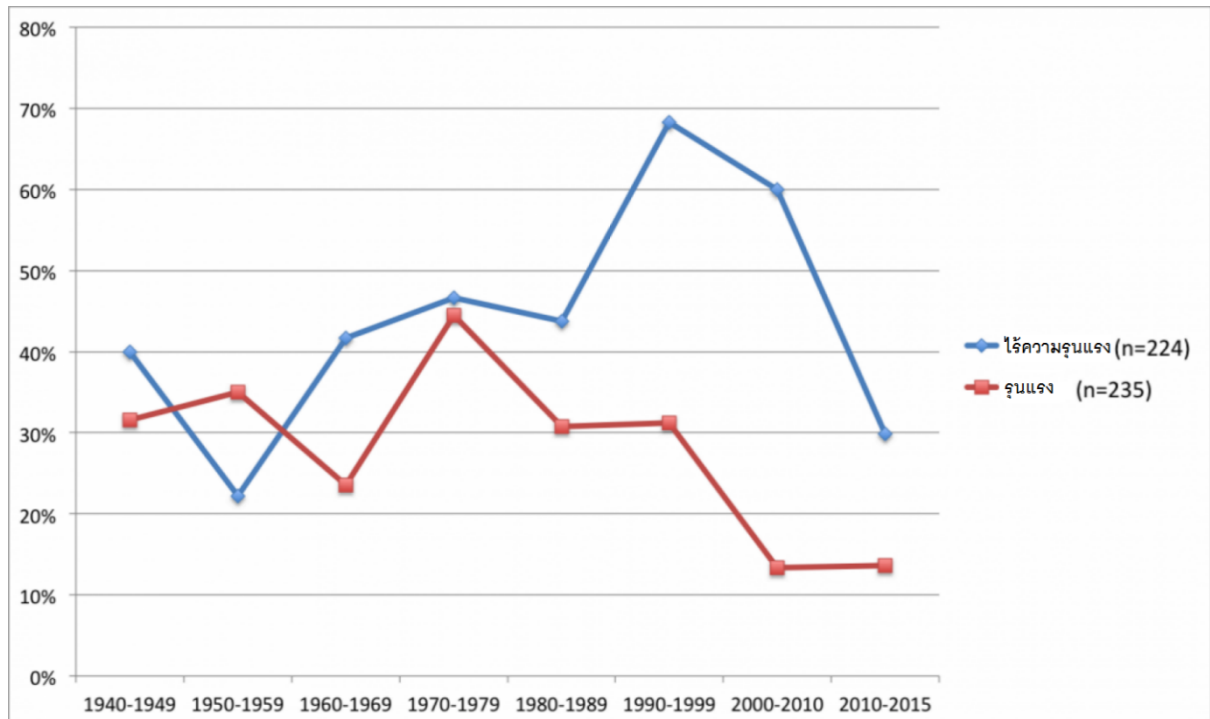
ถ้าคุณรู้สึกเหมือนกับว่าเรากำลังอยู่ในช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่เต็มไปด้วยการต่อต้านขัดขวางกัน ความรู้สึกของคุณนั้นถูกต้องแล้ว แต่การต่อต้านขัดขวางกันในช่วงเวลาของเรานั้นมีลักษณะที่เฉพาะตัว [โครงการศึกษาช่วงเวลาสำคัญต่าง ๆ ของการต่อสู้](#) (โครงการรวบรวมข้อมูลอำนวยความสะดวกโดยศาสตราจารย์เอริกา เซโนเวท มหาวิทยาลัยเคนเนดี) ซึ่งให้เห็นว่าการต่อสู้ด้วยปฏิบัติการสันติวิธีกลายเป็นแบบวิถีของการต่อสู้ซึ่งแพร่หลายไปทั่วโลก [โครงการข้อมูลนาฟโก](#) ซึ่งเป็นโครงการรวบรวมข้อมูลอีกแห่งหนึ่งซึ่งใช้แหล่งและประเภทข้อมูลต่างออกไป ซึ่งให้เห็นถึงแบบแผนลักษณะเดียวกัน เช่นเดียวกับโครงการเก็บชุดข้อมูลการประท้วงอื่น ๆ ขณะที่ความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง (ซึ่งนับเมื่อมีคนตายอย่างน้อย 1,000 รายขึ้นไป) ลดลงตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา การต่อสู้รณรงค์ที่ใช้ปฏิบัติการสันติวิธีเป็นแนวทางหลักก็พุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ควรตั้งข้อสังเกตด้วยว่าขบวนการรณรงค์เหล่านี้เป็นการต่อสู้ที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้สูงสุดเท่าที่ทำได้ (maximalist campaign) ซึ่งหมายความว่าเป้าหมายของพวกเขาคือการถอดถอนผู้นำประเทศลงจากอำนาจ หรือการสร้างเอกราชเหนือดินแดนด้วยการแยกตัวเป็นอิสระ ไม่ก็ด้วยการขับไล่ทหารต่างชาติหรือประเทศอาณานิคมที่เข้ามายึดครอง

เพียงในช่วง 5 ปีแรกของทศวรรษปัจจุบัน เราพบว่าขบวนการต่อสู้ด้วยสันติวิธีนั้นจำนวนแซงหน้าตัวเลขของช่วงทศวรรษที่ 1990 ทั้งทศวรรษก็เรียบร้อยแล้ว และมากเกือบเท่าตัวเลขของทศวรรษที่ 2000 ทั้งทศวรรษ ช่วงทศวรรษปัจจุบันของเรานั้นกำลังจะกลายเป็นทศวรรษที่มีการต่อสู้มากที่สุดเท่าที่เคยมีการรวบรวมข้อมูลมา

2. แม้จะแพร่หลายขึ้น แต่อัตราความสำเร็จเชิงสัมบูรณ์ของการต่อสู้ด้วยปฏิบัติการสันติวิธีกลับลดลง

จากการพุ่งทะยานขึ้นของจำนวนการต่อสู้โดยไร้ความรุนแรง เราก็อุปสรรคที่ยากยิ่งในการเรียนรู้วิธีใช้ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงเช่นเดียวกัน (steep learning curve) อัตราความสำเร็จของปฏิบัติการสันติวิธีพุ่งถึงจุดสูงสุดในช่วงทศวรรษที่ 1990 แต่ทศวรรษปัจจุบันกลับพบว่าอัตราความสำเร็จของการต่อต้านด้วยสันติวิธีนั้นลดลงอย่างฉับพลัน

ที่เป็นเช่นนี้อาจจะมาจากเหตุผลสองสามประการด้วยกัน ประการแรก รัฐที่เป็นฝ่ายตรงข้ามอาจเรียนรู้และปรับตัวเพื่อรับมือกับความท้าทายจากประชาชน แม้ว่าสองสามทศวรรษที่แล้วพวกเขาจะประเมินศักยภาพของประชาชนในการเป็นภัยคุกคามต่อระบอบของพวกเขาต่ำเกินไป แต่ตอนนี้พวกเขาคงเห็นว่าการต่อสู้ด้วยสันติวิธีในระดับมวลชนเป็นภัยคุกคามต่อพวกเขาจริง ๆ นำไปสู่การอุทิศทรัพยากรเพื่อยับยั้งการต่อสู้ด้วยสันติวิธี เช่น ทำตามผลการศึกษาของ บรูซ บูเอโน เด เมสควิตา และอลาสแตร์ สมิธ ในหนังสือเรื่อง [“คู่มือเผด็จการ”](#) หรือใช้ “การปราบปรามอย่างชาญฉลาด” เพื่อบ่อนทำลายการเคลื่อนไหวเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้น ปรากฏการณ์ปรับตัวจากการเรียนรู้ หรือที่สตีเวน เฮเดแมนน์ อาจารย์ตำแหน่งเคซซิมแซร์ ประจำวิชาภูมิภาคตะวันออกกลางศึกษาแห่งสมิธคอลเลจ เรียกว่า [“อำนาจนิยม 2.0”](#) เป็นประเด็นวิจัยหลักของ [“อนาคตของระบอบอำนาจนิยม”](#) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยของแอตแลนติกเคาน์ซิล

ประการที่สอง นักกิจกรรมที่นำวิธีการปฏิบัติการไร้ความรุนแรงไปใช้อาจเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้จากการต่อสู้เคลื่อนไหวยุคร่วมสมัยต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น บางคนอาจจะดูข่าวการประท้วงและนัดหยุดงานครั้งใหญ่ในตูนิเซียในปี 2010 และ 2011 แล้วเผลอคิดไปว่าการชุมนุมประท้วง

เพียง 3 สัปดาห์ก็สามารถถอดเผด็จการจากตำแหน่งได้ แต่การเข้าใจเช่นนั้นกลับทำให้มองไม่เห็นว่าคุณนิเซย์ มีประวัติศาสตร์ร่วมสมัยที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวคือ มีกิจกรรมของกลุ่มแรงงานที่เข้มแข็งและเป็นระบบ ซึ่งช่วยส่งเสริมการปฏิวัติ ทั้งการนัดหยุดงานยังอาจเป็นภัยคุกคามที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศตุนิเซียถึงขั้น พินาศ จนชนชั้นนำทางเศรษฐกิจและผู้นำกลุ่มธุรกิจเริ่มไม่สนับสนุนประธานาธิบดีขึ้น อัลอาบิดิน บิน อะลี พร้อมกับกับที่กองกำลังความมั่นคงละเมิดคำสั่งด้วยการไม่ยอมใช้ปืนกลกราดยิงประชาชน

เป็นเรื่องธรรมดาที่นักกิจกรรมจะได้แรงบันดาลใจมาจากประเทศอื่น ๆ ซึ่งตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน แต่การทำเช่นนั้นมักจะนำไปสู่ความล้มเหลว ตัวอย่างเช่น [เคิร์ต เวย์แลนด์ มหาวิทยาลัยเท็กซัสชี้ให้เห็น](#)ว่าในช่วงที่มีคลื่นกระแสการปฏิวัติรุนแรงเกิดขึ้นทั่วโลกในปี 1848 ผู้ต่อต้านพยายามนำยุทธศาสตร์ โคนล้มกษัตริย์ฝรั่งเศสที่เกิดขึ้นแต่เดิมมาทำซ้ำ แต่แล้วก็ถูกสกัดโดยบรรดากษัตริย์ที่เตรียมพร้อมดีขึ้นและได้เปรียบในเรื่องทรัพยากร ซึ่งแน่นอนว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามที่ต่างจากกษัตริย์ฝรั่งเศสซึ่งเป็นกรณีตัวอย่างของรัฐธรรมนูญเหล่านี้เผชิญหน้ากับคลื่นกระแสปฏิวัติในช่วงหลัง จึงสามารถคาดการณ์การเดินหมากของฝ่ายนักปฏิวัติ เพื่อปราบปรามการลุกฮือและยุบแบ่งแยกฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้ตนเองได้เปรียบได้สำเร็จ เราอาจกำลังเห็นพลวัตเช่นนี้เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะในช่วงหลัง ๆ ของ [คลื่นกระแสการปฏิวัติในภูมิภาค](#)

3. แต่เชื่อหรือไม่ว่าการต่อสู้ด้วยสันติวิธีก็ยิ่งประสบความสำเร็จมากกว่าการใช้ความรุนแรง

ในแง่ของอัตราความสำเร็จเชิงสัมบูรณ์ การต่อสู้โดยใช้ความรุนแรงมีโอกาสชนะต่ำกว่าการไม่ใช้ความรุนแรงอย่างมากตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 เป็นต้นมา อันที่จริงแล้ว เมื่อรวมข้อมูลทั้งหมดตั้งแต่ปี 1900 ถึงปี 2015 จะเห็นว่าการต่อสู้ด้วยสันติวิธีประสบความสำเร็จถึงร้อยละ 51 จากทั้งหมด ขณะที่การต่อสู้โดยใช้ความรุนแรงประสบความสำเร็จเพียงร้อยละ 27 ส่วนในทศวรรษนี้ ร้อยละ 30 ของการต่อสู้ด้วยสันติวิธีประสบความสำเร็จ ขณะที่มีการต่อสู้ด้วยความรุนแรงที่ประสบความสำเร็จเพียงร้อยละ 12 เท่านั้น นั่นหมายความว่าที่จริงแล้วช่องว่างความห่างของสัดส่วนอัตราความสำเร็จระหว่างแนวทางการต่อสู้ทั้งสองรูปแบบในปัจจุบันกว้างกว่าที่แล้มาในอดีต

4. ปีที่ใช้ความรุนแรงโดยทั่วไปแล้วส่งผลเสียต่อขบวนการมวลชนสันติวิธี

ตั้งแต่ปี 2011 เป็นต้นมา หนึ่งในประเด็นร้อนอยู่ตรงคำถามที่ว่าการใช้ความรุนแรงสักเล็กน้อยไปควบคู่กับการรณรงค์หลักที่โดยส่วนใหญ่ไม่ใช้อาวุธนั้นส่งผลดีหรือผลเสียต่อการต่อสู้ด้วยสันติวิธี คำถามนี้มักปรากฏอยู่ในรูปการถกเถียงเกี่ยวกับ "ความหลากหลายทางยุทธวิธี" ในสหรัฐอเมริกา แต่คำถามเกี่ยวกับการใช้วิธีต่อสู้แบบรุนแรง แบบไร้ความรุนแรง และแบบผสมก็ปรากฏอยู่ทั่วไปในขบวนการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทั่วโลกที่แสวงหาความเปลี่ยนแปลงอย่างถึงราก ทั้งที่มีคนเสนอข้อถกเถียงมากมาย ทั้งเห็นด้วยและไม่

เห็นด้วย ไม่ว่าจะมาจากผู้สังเกตการณ์ ผู้รู้หรือนักกิจกรรม คำถามที่ว่านี่กลับได้รับการพิจารณาโดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์เพียงน้อยนิดจนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้เอง

ในบทความเมื่อไม่นานมานี้ ซึ่งอยู่ในงานเรื่อง "การขับเคลื่อนขบวนการ (Mobilization)" เซโนเวท และเคิร์ท ช็อก แห่งมหาวิทยาลัยรัตเจอร์ส ใช้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบเพื่อศึกษาการใช้ความรุนแรงอย่างจำกัด พบว่าปีกที่ใช้ความรุนแรงอาจบรรลุเป้าหมายเชิงกระบวนการระยะสั้นบางประการได้ เช่น ความสนใจจากสื่อมวลชน การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับป้องกันตัว การเผยแพร่วัฒนธรรมเชิงต่อต้านซึ่งสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกสุดโต่ง หรือการระบายความรู้สึกรุนแรงอันเนื่องมาจากความรุนแรงสามารถช่วยปลดปล่อยอารมณ์ที่เก็บกดไว้ได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว ปีกที่ใช้ความรุนแรงนั้นบั่นทอนการบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระยะยาว เช่น การรักษาฐานผู้เข้าร่วมที่ขยายใหญ่และมีความหลากหลายมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การขยายแนวร่วมสนับสนุนของกลุ่มบุคคลที่สามและการดึงกองกำลังความมั่นคงให้ย้ายฝ่ายสวามิภักดิ์ นอกจากนี้ยังพบด้วยว่าปีกที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่แล้วสัมพันธ์กับอัตราการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ต่ำลง และกลุ่มประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมมีความหลากหลายน้อยลง ซึ่งบั่นทอนความได้เปรียบหลักแต่แรกเริ่มของการใช้ปฏิบัติการสันติวิธี งานศึกษาชิ้นอื่นที่ให้เห็นเช่นกันว่าปีกที่ใช้ความรุนแรงมักทำให้การปราบปรามจากรัฐมีเพิ่มขึ้น ซึ่งสัมพันธ์กับอัตราการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ต่ำลง ดังนั้น จึงกล่าวโดยทั่วไปได้ว่าปีกที่ใช้ความรุนแรงไม่ได้ช่วยให้การต่อสู้ด้วยสันติวิธีประสบความสำเร็จแต่อย่างใด

โอมาร์ วาไซว์ มหาวิทยาลัยบรินซันต์แสดงหลักฐานให้เห็นต่อไปอีกเกี่ยวกับผลลัพธ์ทางการเมืองจากการประท้วงด้วยการไม่ใช้ความรุนแรงเมื่อเทียบกับการใช้ความรุนแรง การพิจารณาข้อมูลการประท้วงของคนอเมริกันผิวสีในเขตเมืองช่วงทศวรรษ 1960 ทำให้เห็นว่าประท้วงด้วยสันติวิธีบ่อยครั้งกว่าจะส่งผลให้ผู้คนสนับสนุน "สิทธิพลเมือง" เป็นประเด็นวาระปัญหาสำคัญของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น ส่วนการประท้วงด้วยความรุนแรงบ่อยครั้งกว่าจะส่งผลให้ผู้คนสนับสนุน "กฎหมายและระเบียบ" เป็นวาระปัญหาสำคัญ หลังปี 1965 เป็นต้นมา เนื่องจากการประท้วงโดยใช้ความรุนแรงเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น ความเห็นมหาชนจะย้ายฝ่ายสนับสนุนจากเคยเห็นด้วยกับสิทธิพลเมืองกลายเป็นส่งเสริมการตอบโต้ด้วยตำรวจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสามารถของขบวนการเคลื่อนไหวในการดึงเสถียรสนับสนุนที่สำคัญมาเป็นของตนสิ้นสุด การขยายตัวลงได้อย่างไร เป็นเรื่องน่าตกใจ ที่พบว่าความเห็นมหาชนส่งผลกระทบไม่เพียงแต่เฉพาะในระยะสั้นเท่านั้น แต่ในระยะยาวด้วย วาไซว์พบว่า การสนับสนุน "กฎหมายและระเบียบ" นั้นสัมพันธ์กับการลงคะแนนเสียงให้กับพรรครีพับลิกันอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าผลกระทบจากรูปแบบการประท้วงที่ต่างกันก่อให้เกิดผลสืบเนื่องทางการเมืองต่อสหรัฐอเมริกาอย่างยาวนาน

5. ความขัดแย้งแบบสันติวิธีนั้นยากเกินจะคาดการณ์ได้

เป็นเวลานานแล้ว ที่วิชาสังคมวิทยาทั้งสาขาวิชาจัดจ้อยอยู่กับคำถามว่าการเคลื่อนไหวทางสังคม และขบวนการประท้วงจะเกิดขึ้นเมื่อใด การต่อสู้ด้วยปฏิบัติการสันติวิธีโดยตั้งเป้าหมายเอาไว้สูงที่สุดเท่าที่มากได้นั้นมีลักษณะสายพันธุ์ที่ต่างออกไปเล็กน้อย เพราะการต่อสู้ที่วุ่นวายนี้มักมาพร้อมกับชุดแผนปฏิบัติการต่อสู้ที่มีอำนาจภาพในการปั่นป่วนฝ่ายตรงข้ามสูง ทั้งยังกระหน่ำเข้าไปยังฝ่ายตรงข้ามที่เป็นรัฐ เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของประเทศในระดับรากฐาน งานวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดปฏิบัติการต่อต้านด้วยสันติวิธีนั้นแสดงให้เห็นถึงคู่สัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดปฏิบัติการดังกล่าวจำนวนมาก เช่น [ความหนาแน่นของภาคการผลิต](#) (Butcher & Svensson 2014) [อารมณ์](#) (Pearlman 2013) [ใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์](#) (Gleditsch & Rivera 2015) และ [ประวัติศาสตร์ของการประท้วง](#) (Braithwaite, Braithwaite, & Kubik 2015)

ในปี 2015 เซโนเวทและเจย์ อัลเฟลเดอร์ [ประเมินทฤษฎีทั่วไปว่าด้วยการลุกฮือของมวลชนจำนวนมาก](#) และพบว่าม็อบที่น้อยมากที่ทำนายการเกิดของการต่อสู้ด้วยสันติวิธีได้อย่างถูกต้อง ต่างจากการต่อสู้ด้วยความรุนแรง การรัฐประหาร หรือ การล่มสลายของรัฐ ซึ่งนักวิชาการทำนายการเกิดได้ค่อนข้างดี การต่อสู้ด้วยสันติวิธีในระดับมวลชนเกิดขึ้นที่ไหนด้วยเหตุผลอะไรก็ได้แทบทั้งสิ้น การต่อสู้ด้วยสันติวิธีเหล่านี้มักเกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่ง [นักวิชาการคาดการณ์ว่าจะระดมพลผู้ต่อต้านได้ยาก](#) และระดมพลให้มีประสิทธิภาพนั้นยิ่งยากขึ้นไปอีก ทั้งยังไม่มีคำตอบชัดเจนเลยว่าอะไรที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวเหล่านี้และอะไรที่ทำให้ขบวนการเหล่านี้ยังคงอยู่ได้ เซโนเวทและอัลเฟลเดอร์สรุปอย่างเรียบง่ายว่าขบวนการพลังประชาชนนั้นขึ้นอยู่กับบริบทและคาดการณ์ยาก จนเครื่องมือพยากรณ์และโครงสร้างข้อมูลทั่วไปไม่สามารถระบุต้นตอสาเหตุได้ เราสามารถตีความข้อค้นพบนี้ได้อีกแบบเช่นกันว่าประชาชนที่สร้างขบวนการเคลื่อนไหวสันติวิธีขึ้นมักเอาชนะเงื่อนไขอุปสรรคด้วยความสร้างสรรค์ได้อย่างเหนือความคาดหมาย ซึ่งเรื่องนี้นำไปสู่ประเด็นหัวข้อสุดท้าย

6. การปราบปรามเป็นความท้าทายของทุกขบวนการเคลื่อนไหว แต่ไม่ได้เป็นกำหนดทางเลือกและผลลัพธ์ของการต่อต้านด้วยสันติวิธี

หนึ่งในข้อเสนอลูกซึ่งได้รับความนิยมเกี่ยวกับการต่อต้านด้วยสันติวิธีก็คือมันเกิดขึ้นและประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อฝ่ายตรงข้ามเมตตา ถ้าฝ่ายตรงข้ามเอาจริงเมื่อไหร่ ไม่มีทางที่การต่อต้านด้วยสันติวิธีจะเกิดขึ้นหรือสำเร็จได้ เราเคยจัดการกับข้อเสนอนี้ไปแล้วเล็กน้อยในหนังสือที่ตีพิมพ์ปี 2011 แต่งานวิจัยที่ใหม่กว่าก็ช่วยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับคำถามข้อนี้มากขึ้นเช่นกัน

สำหรับคำถามที่ว่า การปราบปรามอย่างโหดร้ายทารุณมีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการต่อต้านด้วยสันติวิธีหรือไม่ [เวนต์ เวิร์ลแมน ได้เสนอไว้](#) ในหนังสือที่ยอดเยี่ยมเกี่ยวกับขบวนการระดับชาติของประเทศปาเลสไตน์ว่าการปราบปรามเพียงอย่างเดียวไม่สามารถอธิบายได้ว่าทำไมขบวนการถึงเปลี่ยนจาก

การใช้สันติวิธีไปสู่การใช้ความรุนแรง เธอเสนอว่า ที่จริงแล้ว การปราบปรามนั้นรุนแรงไม่ต่างกันไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอินดิฟาตาที่หนึ่งหรือช่วงอื่น ๆ ที่ใช้ความรุนแรง แทนที่จะเป็นเช่นนั้น เธอเสนอว่าระดับความเหนียวแน่นของขบวนการสามารถอธิบายการหันไปใช้ความรุนแรงได้ดีที่สุด เมื่อคนในขบวนการมีวิสัยทัศน์ ผู้นำชุดปัทสถานและกติกากายในที่ชัดเจนร่วมกันแล้ว ขบวนการก็ยังคงเคลื่อนไหวโดยอาศัยการต่อต้านด้วยสันติวิธีต่อไปแม้จะเผชิญกับการปราบปรามอย่างต่อเนื่องจากรัฐบาลอิสราเอล

กลุ่มนักวิจัยประกอบด้วยโจนาธาน ชัตตัน ชาร์ลส์ บุษเซอร์ และไอแซค สเวนสัน [เสนอไปในทิศทางเดียวกัน](#)ว่าโครงสร้างและการจัดกระบวนการของขบวนการเป็นตัวแปรสำคัญว่าขบวนการจะอยู่รอดหรือไม่เมื่อเผชิญหน้ากับการปราบปราม นักวิจัยกลุ่มนี้ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อเสนอว่าในยามที่รัฐใช้ความรุนแรงหรือสังหารหมู่ผู้ที่ออกมาชุมนุมโดยปราศจากอาวุธแต่เพียงฝ่ายเดียวนั้น ผู้ชุมนุมยังประสบความสำเร็จต่อไปได้ในระยะยาวถ้าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของแผนแนวร่วมการต่อสู้ที่ใหญ่กว่า

แน่นอนว่างานวิจัยบางชิ้นอาจทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อความสามารถของการต่อต้านด้วยสันติวิธีเมื่อต้องสู้กับระบอบที่เจตนาในการปราบปรามประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มระบอบที่มีความมุ่งหมายแรงกล้าในการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์หรือฆ่ากวาดล้างกลุ่มการเมือง [งานวิจัยเมื่อไม่นานมานี้](#)ของคริสโตเฟอร์ ชัลลิแวน เกี่ยวกับกองกำลังความมั่นคงของกัวเตมาลาที่รื้อทำลายกลุ่มฝ่ายซ้ายอย่างเป็นระบบในช่วงระหว่างปี 1975 ถึง 1985 ถือเป็นเครื่องเตือนใจเกี่ยวกับความซ้ำของและผู้ไม่ถอยของระบอบบางแห่ง เช่นเดียวกันกับการเช่นฆ่าผู้ออกมาประท้วงอย่างสันติด้วยความโหดร้ายทารุณโดยคำนวณไว้เป็นอย่างดี ภายใต้คำสั่งของระบอบที่มี บาซาร์ อัล อัสซาด เป็นผู้นำ ในการประท้วงที่เมืองเดอรา ประเทศซีเรีย เมื่อเดือนมีนาคมปี 2011 ซึ่งเป็นอีกบทเรียนหนึ่งที่น่ากลัวและทำให้เห็นว่าทำไมการต่อสู้ด้วยสันติวิธีในระดับมวลชนจึงล้มเหลวบ่อยแทบจะเท่ากับที่ประสบความสำเร็จ

แต่อย่างไรเสีย เราก็ยังคาดการณ์ได้ยากอยู่ดีว่ากลไกการปราบปรามของหน่วยงานราชการเช่นนี้จะสามารถขั้บตันให้ประชาชนยอมสวามิภักดิ์เต็มที่ได้เมื่อใดในยามที่มีการลุกฮือระลอกใหญ่ โดยเฉพาะในกรณีที่คุณเหมือนเป็นไปไม่ได้เลยอย่างประเทศซีเรีย ยิ่งกว่านั้น ในงานวิจัยที่กำลังจะมาเร็ว ๆ นี้ [ลี สมิตเธย์ เลสเตอร์ เคิร์ช และคณะทำงาน](#)ค้นพบว่าการปราบปรามผู้ชุมนุมที่ปราศจากอาวุธสามารถย้อนกลับไปทำร้ายตัวระบอบเองได้บ่อยครั้ง ด้วยการสร้างความโกรธแค้นต่อความไม่ถูกต้อง ดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น หาแนวร่วมสนับสนุนจากกลุ่มบุคคลที่สาม และเร่งให้เกิดการแปรพักตร์ในหมู่สมาชิกกองกำลังความมั่นคงมากขึ้น ที่จริงแล้ว ช่วงการปราบปรามนั้นบ่อยครั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อสู้ด้วยสันติวิธีมากกว่าจะเป็นจุดจบ การสังหารเอ็มเมตต์ ทิลล์ เป็นตัวอย่างที่ดีของเหตุการณ์ความรุนแรงเขย่าขวัญที่ช่วยทำให้ขบวนการสิทธิพลเมืองในสหรัฐอเมริกาได้รับเสียงสนับสนุน ความเห็นอกเห็นใจ และผู้เข้าร่วมเพิ่มขึ้นในที่สุด

เนื่องในวันมาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ เราขอทั้งทำกับผู้อ่านไว้ด้วยถ้อยแถลงที่แหลมคมของเขา จาก "จดหมายจากเรือนจำเบอร์มิงแฮม" ซึ่งสามารถเข้าถึงฉบับเต็มได้[ที่นี่](#)

"เพื่อนพ้องทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอกล่าวว่ที่ผ่านมานั้นเรามีอาจได้มาซึ่งสิทธิพลเมืองได้โดยหากปราศจากแรงกดดันทางกฎหมายและสันติวิธีอย่างมุ่งมั่น อนิจจา ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า ยากนักที่พวกอภิสิทธิ์ชนจะยอมทิ้งเอกลีทธิของตนโดยสมัครใจ คน ๆ หนึ่งอาจพบแสงแห่งศีลธรรมและล้มเลิกการกระทำอันมิชอบลงได้โดยสมัครใจ แต่ดังที่โรนัลด์ เรย์แกน เคยได้เตือนใจเราไว้แล้ว คนที่รวมกลุ่มกันนั้นไร้ศีลธรรมได้มากกว่าคนเพียงคนเดียว พวกเราได้เรียนรู้จากประสบการณ์อันเจ็บปวดว่า ผู้กดขี่ไม่เคยให้เสรีภาพใครโดยสมัครใจ เสรีภาพเป็นสิ่งที่ผู้ถูกกดขี่ต้องต่อสู้ให้ได้มา"

แน่นอนว่า คิงนั้นให้ความสำคัญกับทั้งแง่มุมทางศีลธรรมและแง่มุมทางปฏิบัติของการต่อต้านด้วยสันติวิธี แต่ความเป็นนักปฏิบัติของเขาเป็นสิ่งที่เราไม่ควรมองข้าม อย่างที่[หนังสือของโจนาธาน ไรเดอร์](#) ซึ่งเกี่ยวกับจดหมายเบอร์มิงแฮมได้ชี้ให้เห็นไว้อย่างตรงประเด็นยิ่ง

ชัดเจนอยู่แล้วว่า การต่อต้านด้วยสันติวิธีนั้นยังมีอะไรที่ต้องศึกษาต่ออีกมาก กล่าวคือ การต่อต้านด้วยสันติวิธีนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่กำลังมีให้เห็นมากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยในหัวข้อนี้ที่ปรากฏมากขึ้นในวิชาสังคมศาสตร์ ประชาชนที่ต่อต้านการกดขี่จะได้ประโยชน์จากงานวิจัยที่เป็นระบบมากขึ้นเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าในบริบทที่แตกต่างกันนั้นควรจะใช้ปฏิบัติการสันติวิธีเมื่อใดและอย่างไร ผู้เขียนนโยบายที่กำลังต่อสู้กับความท้าทายต่าง ๆ ตั้งแต่การกลับมาของระบอบอำนาจนิยม จนไปถึง ความเปราะบางของรัฐต่อกลุ่มหัวรุนแรงสุดโต่งนั้น จะได้ประโยชน์จากความเข้าใจเชิงลึกมากขึ้นว่าการต่อต้านด้วยสันติวิธีจะประสบความสำเร็จได้เมื่อใดและเพราะอะไร และควรให้การสนับสนุนอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ

ในทศวรรษปัจจุบัน ซึ่งประชาชนเลือกใช้การต่อต้านด้วยสันติวิธีมากกว่าที่เคยเป็นมา ทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติจะได้ประโยชน์ หากได้ลองไตร่ตรองภูมิปัญญาว่าด้วยหลักการและแนวปฏิบัติของคานธี และมาร์ติน ลูเธอร์ คิง เพื่อสรรค์สร้างหนทางสู่อนาคตต่อไป

เอริก้า เซโนเวท เป็นอาจารย์อยู่ที่ Josef Korbel School of International Studies มหาวิทยาลัยเดนเวอร์ เซโนเวทเป็นบรรณาธิการร่วมของบล็อก [Political Science @ a Glance](#) และเขียนบล็อกให้กับ The Monday Cage ในบางโอกาส [มาเรีย เจ สเตฟาน](#) เป็นนักวิจัยอาวุโสที่ The US Institution of Peace และนักวิจัยอาวุโสแบบไม่อยู่ประจำของแอดแลนติกเคาน์ซิล